

A close-up portrait of an elderly man with a long, full white beard and hair, wearing a dark hooded garment. His eyes are closed, and he has a serene expression. The background is a plain, light-colored wall.

HANNA SKANDAR (ed.)

**Myšlenky
svatého
Šarbela**

Spiritualita do kapsy

Hanna Skandar (ed.)

**Myšlenky
svatého Šarbela**

KARMELITÁNSKÉ
NAKLADATELSTVÍ

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Paroles de saint Charbel. Česky

Myšlenky svatého Šarbela / Hanna Skandar (ed.) ;
z francouzského originálu Paroles de saint Charbel ...
přeložila Veronika Kloučková. -- Vydání v KNA druhé. --
V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2024. -- 75 stran. --
(Spiritualita do kapsy ; svazek 9)
Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti
KatMedia, s.r.o.

ISBN 978-80-7566-582-9 (brožováno)

* 272-722.53 * 2-788-055.1 * 27-788-35 * 27-36 * 271.744-
722.7 * 27-145.55 * 27-584 * 27-184 * 27-585 * 27-788-1/-9 *
27-788-35 * 929 * (569.3) * (092) * (0:82-5)

- Šarbel Machlúf, svatý, 1828-1898
- katoličtí kněží -- Libanon -- 19. století
- mniši -- Libanon -- 19. století
- poustevníci -- Libanon -- 19. století
- křesťanští světci -- Libanon -- 19. století
- maronité -- Libanon -- 19. století
- zázraky -- Libanon -- 19.-20. století
- duchovní život
- Bůh a člověk
- askeze
- mnišský život
- poustevnictví
- biografie
- kázání

27-5 - Liturgie. Křesťanské umění a symbolika.

Duchovní život [5]

929 - Biografie [8]

© 2023, Groupe Artège, Editions Artège
Czech edition © KatMedia, s.r.o., Praha, 2024

ISBN 978-80-7566-582-9

Život svatého Šarbela

Životní cesta

Dětství

Josef Antonín Machlůf, který později přijal řeholní jméno Šarbel¹, se narodil 8. května 1828 v Biká Kafa². Jeho rodiče vychovali všech svých pět potomků velmi zbožně a předali jim katolickou víru.

Tehdy se Libanon nacházel pod tureckou nadvládou a Josefův otec zemřel po návratu z povinné vojenské služby pro tureckou armádu 8. října roku 1831.

Poté, co se Josefova matka v roce 1833 znovu vdala, pobýval v otcovském domě se svým strýcem a poručíkem Antonínem. Číst a psát ho naučili kněží působící ve vesnici.

Už od malička u sebe vždycky nosil modlitební knížku. Často se modlil, zpovídal se a přistupoval ke svatému přijímání. Jeho zbožnost, láska k modlitbě, k bohoslužbám a k procesím, stejně jako jeho touha po samotě a dobré chování vedly k tomu, že lidé z vesnice o něm mluvili jako o světci.

1 Syrské jméno, které vzniklo složením dvou slov: *Šarb*, což znamená příběh nebo vyprávění, a *El*, které odkazuje na Boha. Jméno Šarbel se tedy vykládá jako *Boží příběh* nebo *vyprávění o Bohu*.

2 Jedná se o vesničku v hornaté oblasti na severu Libanonu v nadmořské výšce 1700 metrů, která jako nejvýše položená v celé zemi trůní nad slavným údolím Kadíša, nazývaným Svaté údolí.

Řeholní život

Jednoho dne přijel do Biká Kafra Josefův strýc z matčiny strany, otec Daniel, aby navštívil svou rodinu. Zpátky do svého kláštera Panny Marie v Majfúku odjel i s Josefem, který 8. srpna roku 1851 doslova zářící radostí vstoupil do noviciátu. Po ukončení ročního noviciátu odešel Josef do kláštera svatého Marona v Annaya, kde se stal členem libanonského maronitského řádu a přijal jméno Šarbel podle antiošského mučedníka z druhého století. Dne 1. listopadu roku 1853 složil slavné sli- by chudoby, čistoty a poslušnosti.

Jeho nadřízení ho poté poslali studovat teologii do kláštera sv. Cypriána a Justiny v Kfifanu, aby se později mohl stát knězem. Bratr Šarbel si vysloužil pověst velmi inteligentního studenta, jednoho z nejlepších, vynikajícího především v teologii. Na kněze byl vysvěcen 23. července roku 1859. Hned po svěcení odešel do kláštera svatého Jakuba Al Hosson, kde se jako poustevník cvičil v askezi a v modlitebním životě.

Poustevník Alíša ho později zavolal zpět k sobě do Annaya. Otec Šarbel pak v klášteře svatého Marona v Annaya prožil celých šestnáct let, než odpověděl na povolání k životu v samotě. Dalších dvacet tři let pak sloužil svému Pánu jako poustevník.

Dne 18. prosince 1898 mu uprostřed slavení mše svaté následkem mrtvice ochrnula polovina

těla a následně upadl do agonie, kterou pokojně snášel celých šest dní.

Během té doby stále opakoval modlitbu, kterou v průběhu mše nestihl dokončit: „Otče pravdy, zde je tvůj Syn...“ Pořád také opakoval jména Ježíš, Maria, Josef a jména patronů poustevníků svatého Petra a Pavla.

Šarbelova duše se odebrala do nebe 24. prosince roku 1898, v předvečer slavnosti Narození Páně.

Byl převezen na hřbitov kláštera svatého Marona v Annaya, kde po jeho smrti začalo přibývat podivuhodných událostí a zázraků, které přilákaly celé zástupy a probudily zbožnou úctu lidí všech vyznání po celém světě.

Šarbel byl blahořečen papežem Pavlem VI. dne 5. prosince roku 1965 a svatořečen dne 9. října 1977.

Cesta svatosti, svědectví

Portrét

Odříkání a probdělé noci se podepsaly na jeho vyhublé tváři, ze které však vyzařovala radost a pokoj srdce. Byla ale také poznamenána vážností. Zrcadlila se v ní zbožnost a láska k Bohu, zvláště když se modlil. Přitahoval k sobě všechna srdce.

Práce

Se svými bratry a se služebnictvem pracoval na polích a na vinici. Práci vykonával pilně, a to až do okamžiku, kdy se zvonilo na modlitbu. Tehdy si klekal na kamenitou zem a modlil se liturgii hodin. Z práce měl ruce samý mozol.

Chudoba

Oblékal se jako ten největší nuzák. Nikdy nenosil nové šaty, snažil se pokorně dále používat obnošené kutny, které odložili jeho bratři. Klášterní hábit měl ošoupaný a zalátaný. Zato žárlivě střežil vlastnictví kláštera, aby nic nepřišlo nazmar, ani taková maličkost jako zeleninové natě. Když spatřil pod keřem zatoulané zrnko vína nebo drobeček na podlaze, sebral je a odnesl do kuchyně. Byl chudý jako žebrák. Ani ten by se nespokojil s jeho stravou, lůžkem a oděvem. Všechno světské bohatství pro něho bylo jako prach.

Slamník měl vycpaný dubovým listím a kůrou, obalený jakýmsi přehozem utkaným z kozí srsti a celý přikrytý starou plstěnou látkou. Polštářem mu bylo polínko omotané cárem černé látky ze staré kutny. Na této řádně tvrdé posteli spal bez přikrývky v létě i v zimě.

Byl rád, když ho lidé považovali za blázna a podivína, a mohl tak skrývat své duševní bohatství a duchovní dary. Přestože byl velmi inteligentní a sám se z toho radoval, ze svého hlubokého poznání nedával nic znát ani ve svých promluvách, ani ve svých spisech. Chtěl být bohatý pouze svou láskou k Bohu. Nic dalšího nesmělo upozorňovat na jeho pozemské bytí.

Strava

Během života v poustevně jedl pouze jednou denně. Stravoval se velmi skromně: salát s olivami, slupky od brambor. Když přišel do kláštera pro zásoby, nejdříve si vzal plesnivý chleba, který už hodili psům, a zbytky jídel z předešlých dní, a potom dal svému spolubratrovi čerstvý chleba a dobré jídlo. Kromě toho chodíval půl hodiny pěšky se džbánem k prameni řeky Annaya, aby svým bratrům donesl čerstvou vodu. Sám pro sebe čerpal vodu ze studny u poustevny.

Střídmost

Byl spokojený se svými životními podmínkami a nikdy se je nesnažil měnit, vždy chtěl jen konat

Boží vůli. Kam ho poslali jeho představení, tam našel pokoj a radost a v každé vykonávané službě viděl znamení Boží laskavosti, ať už zametal, vařil nebo okopával záhonky.

Vzdělání

Otec Šarbel byl velmi vzdělaný, po rozumové stránce byl přirozeně kultivovaný a inteligentní. Ovládal syrštinu a překládal z ní některé texty do arabštiny. Když odpovídal na otázky, byl přesný a přesvědčivý, protože se mu dostalo skvělého teologického vzdělání.

Pokora

Někteří jeho spolubratři se posmívali jeho naivitě, ale nepochopili, že byl takřka vtěleným příkladem křesťanské dokonalosti, protože se urputně snažil skrývat své ctnosti i vykonané dobré skutky. Ztělesňoval skromnost.

Otce Šarbela netěšilo, když ho jeho bližní chválili. Vypadal jako obyčejný člověk, ale ve skutečnosti už na zemi prožíval nebe. Ochotně od ostatních přijímal pohrdání a zakoušel radost, když ho někdo urážel. I když byl kněz, teolog a starší v řádu, stále se věnoval nejtěžším manuálním pracím.

Ticho

Byl pravým ztělesněním tichosti, protože nebyl k vidění jinde než při práci nebo v kostele. Když pracoval, s nikým nemluvil. Pokud se ho někdo na

něco zeptal, odpovídal laskavě, pokojně a stručně. Jeho slova byla prodchnuta hlubokou pokorou.

Radost

Vždy byl radostný a šťastný v Bohu, veselý a spokojený se svým údělem. Nenaříkal kvůli zimě ani kvůli horku, nikdy si na nic nestěžoval. Askezi prožíval až do posledního dne svého života radostně, horlivě a s plesající duší.

Naděje

Jeho naděje byla pevně ukotvena v Bohu. Život se vším, co obnáší, považoval za prostředek, jak získat Krista. Jakákoliv událost, která se odehrála v řádu, jeho duchovní život nebo vykonávání jeho služby nikdy ani v nejmenším neovlivnila. V poustevně i v klášteře žil, jako by ani nebyl přítomen, všechny jeho myšlenky se obracely k Bohu.

Milosrdenství

Lidi přijímal s láskou a s důvěrou. Soucítil s jejich životními situacemi a modlil se za ně. Jeho zbožnost ohromovala věřící, kteří ho neustále žádali, aby navštěvoval nemocné a modlil se za jejich uzdravení a spásu jejich duše. Mnozí věřící, i muslimové, k němu přicházeli s láhví vody v ruce, aby ji požehnal. Voda pak získala zázračné účinky. Ze všech stran k němu proudily davy nemocných, postižených, zarmoucených a trpících, aby u něj prosili o Boží milosrdenství, protože věřili, že ho

Bůh vyslyší. Kdo vstoupil k němu do poustevny, vždy vycházel šťastný a s útěchou.

Zpověď

Zpovídal se jednou týdně. Sám zpovídal věřící, kteří pak vděčně mluvili o tom, s jakým nadšením je nabádal k dobrému a jak účinně ovlivňoval jejich život. Jeho rady pronikaly až do duše. Měl vnímavější duchovní zrak než mnozí učitelé církve.

Jeho příklad zářil ostatním, zasvěceným i laikům, jako světlo. Ze všech sil pracoval na tom, aby do jejich srdcí zaséval naději. Dovedl utěšit umírající a dát jim naději, aby svůj odchod z tohoto světa mohli přijmout s jistotou vzkříšení.

Modlitba

Šarbelova modlitba spočívala především ve slavní mše svaté, která byla vrcholem jeho dne a při které kontemploval Ježíše Krista v eucharistii. Mluvil s ním, své srdce přimknuté k srdci jeho, ve velkém usebrání a s hlubokou úctou. Účastnil se všech liturgií hodin a každý den se dlouze modlil. Po půlnoci si vzpřímeně klekl na vlastnoručně vyrobenou desku z vrbového dřeva, ruce zkřížil na hrudi, a tak nehybně setrval celou dobu modlitby růžence.

Nadpřirozené skutky

Otec Šarbel měl ve zvyku pracovat na poli jako ten poslední ze všech služebníků. Jednoho večera,

zrovna o žních, pásal kozy, zatímco v klášteře jedlo asi třicet pomocníků se sklízí. Služebníci se činili okolo stolů. Mnich celerář, zodpovědný za potraviny v klášteře, chtěl rychle obsloužit dělníky. V té chvíli k němu přistoupil otec Šarbel a před celým davem požádal o doplnění oleje do lampy. „Proč sis nepřišel během dne?“ nabručeně mu odpovídá celerář. „Byl jsem na poli!“ vysvětluje Šarbel. Ale celerář se nedá: „Za trest ti na dnešní noc žádný olej nedám. A teď už jdi!“ Šarbel se poslušně vrátil do své cely.

Saba, tehdy sotva třináctiletý klášterní pomocník, se k Šarbelovi připojil a vzal mu lampu s tím, že mu ji doplní olejem. Ve skutečnosti ji ale dolil vodou. Otec Šarbel si od něho lampu vzal, zapálil ji a ona jako obvykle začala hořet.

Předchozího dne, právě když otec Šarbel nebyl v klášteře, zakázal představený všem mni- chům zapalovat lampy po večerním zvonění. V onu noc se představený kláštera v noci vzbudil a cestou na toaletu si všimne nějakého světla. Zjistí, že se svítí v cele otce Šarbela. Vytýká mu: „Copak jsi neslyšel zvonění? Proč jsi nezhasl lampu? Nepamatuješ, že jsi složil slib chudoby?“ Šarbel se v mžiku vrhá na kolena, prosí o odpuštění a dodává: „Vrátil jsem se z pole a musel jsem splnit svou denní modlitbu. O tom zákazu jsem nevěděl!“

Saba, který je zrovna poblíž jeho cely, osloví představeného: „Chtěl jsem otci Šarbelovi lampu

doplnit olejem, ale celerář mi to nedovolil. Po cestě zpátky jsem si všiml, že ve džberu je popel a voda a tím jsem mu lampu naplnil.“

Představený lampu otevírá, dívá se dovnitř a vidí, že je tam opravdu voda. Se slzami dojetí v očích se potom rozhodne nic nezamlčet a jde vše vypravovat ostatním. A tak se o události brzy ví po celém klášteře.

Následujícího dne si představený zavolá otce Šarbela a říká mu: „Pokud chceš odejít do poustevny a sloužit poustevníkům, nevidím nic, co by tomu stálo v cestě.“ Otec Šarbel mu odpoví: „Je velký rozdíl mezi tím, co je mé přání, a mezi příkazem představeného. Pokud byste mi to přikázal, poslechnu a půjdu.“ Představený mu tedy odpoví: „Jdi!“

Otec Šarbel pokleká a žádá o jeho požehnání. Představený pronáší modlitbu a žehná mu. Šarbel vstane, poděkuje a spěchá si sbalit své duchovní knížky a breviáře, které společně s přehozem uloží do pytle od slamníku, vše převáže provázkem a vloží si své břemeno na záda. Potom vstupuje do kostela, aby se poklonil Nejsvětější svátosti, a odchází do poustevny.